

spoorwegaarbeider, Anton Drexler, opgericht was. Hitler had van zijn *Hauptmann* opdracht gekregen, die formatie te observeren. Van gewoon lid werd hij binnen enkele weken lid van het bestuur, speciaal belast met de propaganda die hij (dat was bij uitstek eigen denkbeeld) geheel richtte op de intimidatie van de tegenstanders. Dat was rechtse kringen hoogst sympathiek. Financiële steun ging toevloeien. De DAP (zij noemde zich van februari '20 af NSDAP, *Nationalsozialistische Deutsche Arbeiterpartei*) had op het moment van Hitler's toetreden 7½ Mk in kas gehad, maar zij was in december '20 al in staat, een rechts-extremistisch Münchens weekblad, de *Völkischer Beobachter*, te kopen voor 120 000 Mk, waarvan vermoedelijk de helft uit geheime fondsen van de *Reichswehr* afkomstig was. Op Sudetenduitse en Oostenrijkse nationaal-socialisten maakte Hitler als steeds geschoolder redenaar al in die tijd diepe indruk. 'Der Hitler wird einmal unser grösster', zei zomer '20 de leider van de Sudetenduitse Nazi's.

Hitler had het voordeel dat hem, volledig geconcentreerd als hij was op zijn politieke activiteit, helder de weg voor ogen stond die hij wilde afleggen: de NSDAP moest München veroveren, via München Beieren, via Beieren Duitsland. Natuurlijk waren er weerstanden. Binnen de NSDAP wist Hitler ze te overwinnen door, juli '21, Drexler terzijde te schuiven: voortaan was hij als *Führer* de met dictatoriale volmachten beklede leider van een weliswaar kleine, maar hecht-georganiseerde partij die van de herfst van '21 af de beschikking had over eigen knokploegen, de *Sturmabteilungen* ofwel SA. Hun gewelddadig optreden (Hitler zelf zat wegens mishandeling van tegenstanders zomer '22 een maand in hechtenis) werd vergemakkelijkt door de partijdigheid die de meeste organen van politie en justitie aan de dag legden. In de periode januari 1919 tot juni 1922 werden in Duitsland 376 politieke moorden bedreven, 22 door linkse, 354 door rechtse extremisten; de linkse kregen gemiddeld vijftien jaar, de rechtse vier maanden gevangenisstraf. Officieren van justitie, juryleden en rechters, meest uit conservatieve kringen afkomstig, waren de extreem-rechtse idealen nu eenmaal sympathieker dan de extreem-linkse. Daarin lag ook de kracht van Hitlers propaganda: hij joeg doeleinden na welke, vooral in het negatieve (tegen communisten en socialisten! tegen de Joden! tegen de republiek!) óók die waren van een groot deel van de middenstand en de gezeten burgerij, voorts van allerlei groepen min of meer gedeclasseerden. Hij deed dat met niets en niemand ontziende, gewelddadige hardheid; wie zijn doeleinden aanvaardden, vergaven hem zijn methoden. Bovendien werd hij onderschat. Toen de Beierse minister-president in maart '22 overwoog, die lastige agitator, Oostenrijker tenslotte, over de grens te zetten, sprak de sociaal-democratische fractievoorzitter zijn veto uit, 'Hitler sei doch nur eine komische Figur, es sei der Arbeiterschaft ein